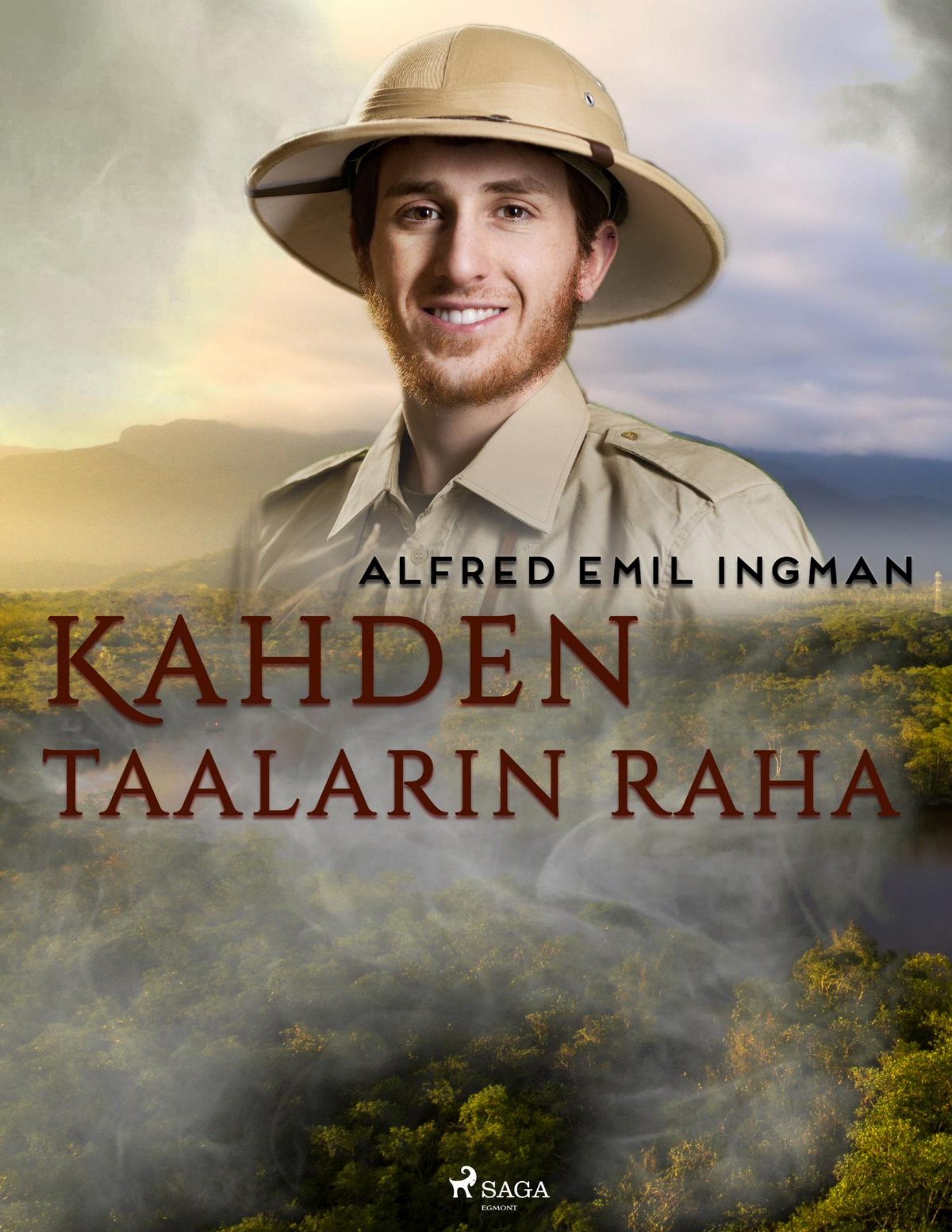
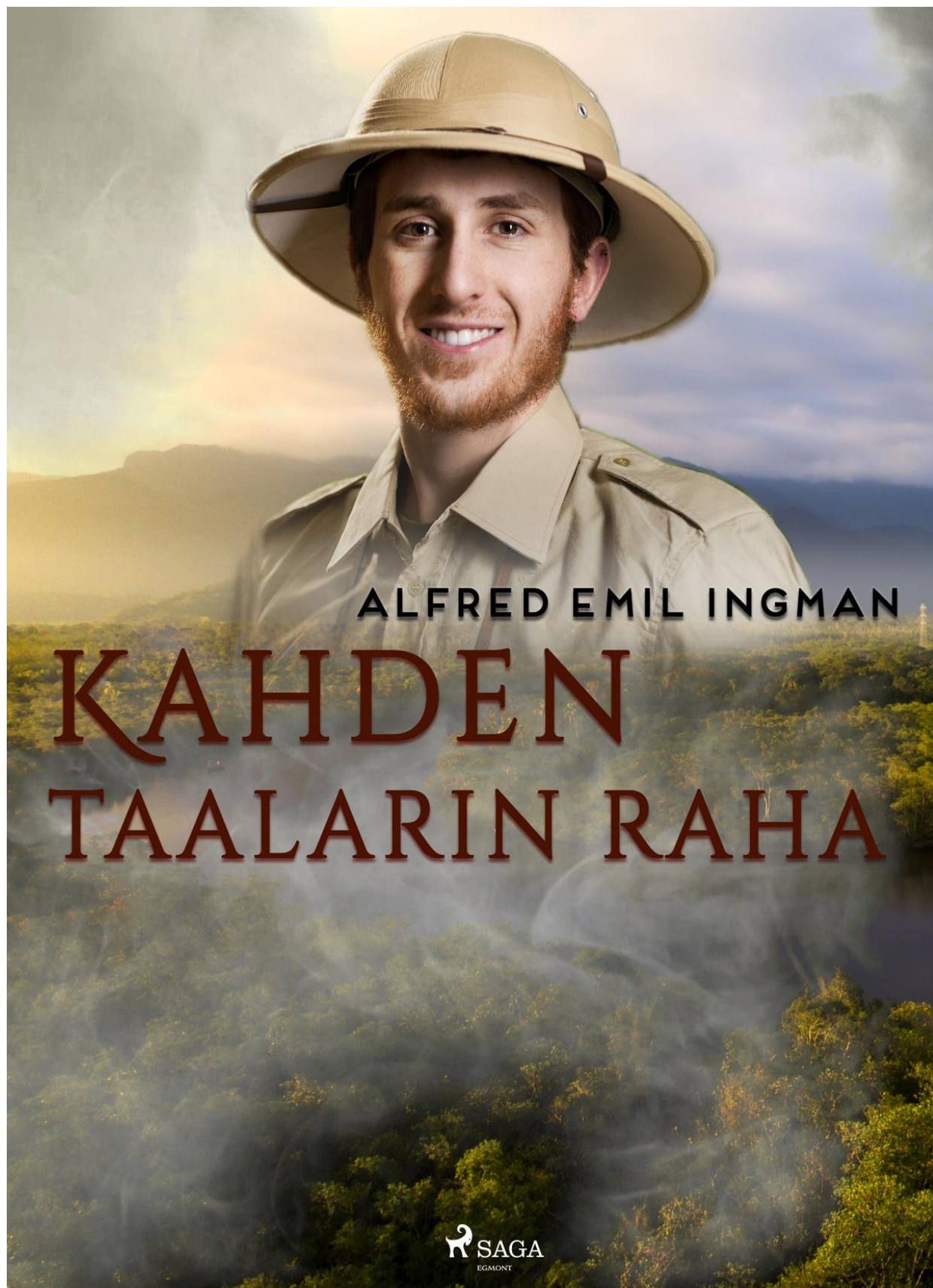

ALFRED EMIL INGMAN

KAHDEN TAALARIN RAHA

Alfred Emil Ingman

Kahden taalarin raha

SAGA Egmont

Kahden taalarin raha
Cover illustrations: Shutterstock
Copyright © 2020 SAGA Egmont
All rights reserved
ISBN: 9788726442762

1. e-book edition, 2020
Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com – a part of Egmont,
www.egmont.com

I.

Kun katselet Suomen läntisen rannikon merikorttia, huomaat 64. ja 65. leveysasteen välillä noin kolme peninkulmaa rannikosta muutamia pieniä saaria. Nämä saaret muodostavat oikean pienen saariston tai paremminkin kariston, sillä ainoastaan yhdellä luodolla kasvaa puita. Vettä on saarten läheisyydessä vähän, ehkä parikymmentä jalkaa vain. Siksi laivat karttavat näitä reittejä tarkoin.

Merikortissa näillä saarilla ei ole nimeä, mutta lähipitäjissä ne tunnetaan nimellä Muklarit eli Muklarien saaret.

Nimi Muklarit on arvatenkin lyhennetty sanasta "Mukulakarit". Serkkuni Tom ei kuitenkaan usko tähän selitykseen. Hän väittää että nimi on ruotsin kielestä mongerrettu ja viittaa muka siihen, että saaret ovat entisinä aikoina olleet salakuljettajien tyyssijana.

Rantakylässä vastapäätä Muklareita olen syntynyt ja kasvanut. Äitini kuoleman jälkeen lähti isäni Amerikkaan ja jätti minut, joka olin juuri rippikoulun käynyt, yksin maailmaan. Onneksi enoni oli juuri silloin nuoremman rengin tarpeessa ja tarjosi paikan minulle.

Enoni talo ei ollut suuri. Kuten useimmat rannikon asukkaat enonikin sai osan elannostaan merestä. Hän oli taitava ja onnekas kalastaja, joten talossa tultiin hyvin toimeen, vaikka rikkauksista ei voitukaan puhua.

Jo ennen nyt alkanutta vakinaista palvelustani olin useana kesänä ollut enoni talossa kesärenkinä, parhaasta päästä apulaisena kalastuksessa. Tunsin siis entuudestaan

talon olot. Kalastaminen on raskasta työtä, eikä kalastuskautena ole paljon aikaa nukkumiseen. Usein muutama tunti vain, kunhan kalat on ensin perattu ja pyydykset reilattu. Ja sitten taas uudestaan pyyntiin. Mutta tämähän oli niin kuin ollakin piti, siihen olin jo aikaisemmin tottunut. En siis pitänyt työtä liian raskaana. Ja jos kesällä satuin laihumaan, niin laihtui siinä moni muukin. Talvella ei enoni talossa ollut sen pahempaa kiirettä kuin toistenkaan talonpoikain kodeissa. Silloin oli aikaa lihoa niin minulla kuin muillakin.

Enoni oli purjehtinut merillä koko nuoruutensa ja parhaan osan miehuusvuosiaankin. Jossakin Englannin merikoulussa hän kuuluu suorittaneen aliperämiestutkinnon, jonka tähden muutamat sanoivat häntä kapteeniksi. Tätä nimitystä hän ei kuitenkaan itse hyväksynyt. Jossakin vieraassa maassa hän oli mennyt naimisiin, ja tullessaan kuusikymmenvuotiaana kotiin oli hänellä pieni poika mukanaan. Kuten moni muukin vanha merimies hän osti säästörahoillaan pienen talon vanhasta kotikylästään. Siinä hän päätti elää loppuikänsä maanmarriaisena.

Mutta poika oli kuin merimieheksi syntynyt. Tullessani taloon hän oli vasta kymmenennellä, mutta terhakka poika ikäisekseen. Jo silloin hän valitteli, ettei palvelusaikaa isän kalastusveneessä laskettaisi hänen hyväkseen merikouluun pyrittäessä. Hänen isänsä oli tehnyt puhdetöinä kauniin kolmen jalan pituisen, fregatiksi taklatun laivan, jonka oli määrä koristaa seurakunnan kirkkoa hänen kuolemansa jälkeen. Tässä laivassa ei ollut sitä jalusta, harusta tai pylpyrää, jonka nimeä tai tarkoitusta poika ei olisi tietänyt. Näissä asioissa hän olisi kyllä selviytynyt ankarastakin merikoulututkinnosta. Ja englannin kielessä hänellä oli sellaiset tiedot, että moni merikoulun käynytkin olisi niitä kadehtinut.

Kasteessa oli serkkuni saanut maamoukan nimen. Pekka-nimi oli arvatenkin tuonut isän mieleen kaukaisen kotimaan, jota hän ei ollut poikansa syntymisen aikoihin nähnyt viiteentoista vuoteen. Mutta tämä nimi ei ollut vähääkään omistajansa mieleen, ja niinpä hän hyväksyikin sen vain isänsä suusta. Muille hän julisti, ettei nuoren merimiehen nimeksi sopinut mikään muu kuin Bob tai Jack tai Tom. Näistä nimistä hän oli valmis hyväksymään minkä tahansa.

Koska kaksi ensimmäistä nimeä vaikuttivat liian korskeilta, Pekkaa ruvettiin vähitellen nimittämään Tupuksi, joksi Tom kansan suussa kummallisesti vääntyi. Pekka itse ei kyllä tästäkään muodosta pitänyt, mutta siihen hänen oli kuitenkin tyytyminen. Minä olin ainoa, joka nimitin häntä Tomiksi, koska hän piti siitä enemmän. Isä taas sanoi tapelleensa nuorena niin monien Bobien, Jackien ja Tomien kanssa, että hän nyt vanhoilla päivillään tahtoi olla niistä erossa.

Tällainen poika oli siis serkkuni. Enoni — Tomin isä — ei ollut mikään kärrinkoukku, jollaisiksi vanhat luuvaloiset merimiehet hyvin usein muuttuvat. Hän oli vielä hyvissä voimissa oleva mies, joka kalamatkoilla suoritti aina raskaimmat työt. Kalojen perkaamisessa ja pyydysten reilaamisessa oli Tom yhtä vikkelä kuin mikä tottunut kalastaja hyvänsä. Ja kun minäkään en ole aivan nahjus, niin ei ole ihme, että meidän kolmimiehisellä venekunnallamme oli monena syksynä yhtä paljon kalaa myytävänä kuin toisilla nelimiehisillä.

Kolmella eri kalastuspaikalla oli enollani sauna. Kaukaisin niistä oli kuitenkin tarpeen vasta myöhemmin kesällä, kevätkesästä siellä ei juuri kalaa nähty. Tältä saunalta näkyivät Muklarit pienenä harmaansinisenä pilkkuna kaukana taivaanrannalla.

Tom oli lukemattomia kertoja rukoillut, että isä lähtisi kerrankin koettamaan kalaonnea Muklareille. En häpeä tunnustaa, että tuo salaperäinen nimi vaikutti mahtavasti minunkin lapselliseen mieleeni. Mutta ukko antoi aina saman vastauksen: kun kerran lähempänä on kolme hyvää kalapaikkaa ja niiden lähettyvillä mukavat saunat, niin miksi lähteä kaukaisille luodoille, joilla ei ollut saunaa ensinkään, ei ainakaan kunnollista. Hän kertoi, että jollakin Muklarien luodolla pitäisi olla kahdeksan kerrosta korkea kalasaunan alku ja kaksisataa tiiltä. Nämä on saarelle toimittanut parikymmentä vuotta sitten muuan vanha kalastajajoukko, joka vanhuuden houreissaan ei tahtonut kalastaa muiden kanssa. Hän oli lähtenyt yksin Muklareille vieden mukanaan oven, pienen lasiruudun, tarpeelliset kattolaudat ja tiilet takan muuraamista varten.

Ukon puuhista ei kuitenkaan tullut ikinä valmista. Hän oli lähtenyt rannikolta hyvällä myötäisellä, ja purjehdus oli mennyt hyvin kunnes Muklarit rupesivat näkymään. Silloin oli tuuli voimistunut myrskyksi, ja äkkiä oli peikko, Krakla, vilahtanut veneen kokan edessä. Veneen noustessa seuraavalle aallonharjalle näyttäytyi Krakla uudestaan hirvittävän suuren lepakon hahmossa. Levitetyin siivin se kulki veneen edellä. Veneen painuessa aallon pohjaan sitä ei näkynyt, mutta aina harjalle noustessa oli Krakla jo seuraavan harjalla, josta se poistui vasta viime tingassa, niin että vene melkein kosketti sitä.

Ukko joka oli vanhan kansan väkeä, osasi kyllä apusanat ja hätäsanat, mutta häneltä puuttuivat meritursaan pelotussanat, jotka olisivat olleet juuri tässä tilanteessa tarpeen. Hän ei siis voinut päästä peikosta erilleen.

Krakla oli useita kertoja yrittänyt kääntyä päin veneeseen pakottaakseen siten ukon kääntymään takaisin kotirannalle. Mutta suurista siivistään huolimatta se ei päässyt tuumaakaan vastatuuleen, myötätuuleen oli

kuvatuksen pakko purjehtia senkin. Ukolla oli kyllä ollut koko ajan henki hampaissa, mutta koska hän oli tavattoman itsepintainen ja koska Kraklakaan ei näyttänyt hänelle mitään mahtavan, niin hän oli vain hellittämättä jatkanut matkaansa loppuun aisti. Saarien välisestä idänpuoleisesta salmesta hän oli purjehtinut satamaan. Tällöin oli Krakla noussut siivilleen ja lentänyt rumasti räakkyen tiehensä.

Ukko oli sitten vetänyt veneensä maalle pienen lahden pohjukassa, purkanut lastin veneestä ja ryhtynyt heti työhönsä. Se sujui nopeasti, ja pian oli seinät nostettu tasakertaan asti, päätyjä vain puuttui. Ukko lähti metsään hakkaamaan tarvitsemiaan päätypuita, ja kuin tyhjästä nousseena seiso i hänen edessään sotisopaan puettu mies, jolla oli miekka vyöllä sekä toisessa kädessä jousi ja toisessa tappara. Mies kielsi jyrkästi vanhusta jatkamasta rakennustaan. Kieltoonsa hän lisäsi hirvittävän uhkauksen, että jos tällä saarella ikinä kohotetaan kurkihirsirakennuksen päälle, niin hän syöksee saaret takaisin meren syvyyksiin, josta hän on ne nostanutkin.

Nyt ukko ymmärsi, että hän seiso i mahtavampansa edessä. Hän lupasi paikalla lähteä pois, pyysi vain miestä, ettei tämä nyt taas lähettäisi Kraklaa hänen tiellensä. Mies lupasikin tämän sillä ehdolla, että ukko lähtee heti pois ja vannoo pysyvänsä kaukana saarelta.

Ukko oli vannonut, nostanut purjeensa ja lähtenyt. Tuon tapauksen jälkeen tuskin kukaan on käynyt Muklareilla.

Jos nyt isäntä uskoi tällä kertomuksella pelottaneensa poikaansa kättämstä enää kalamatkalle Muklarien saaristoon, niin hän erehtyi pahan kerran. Minä joka olin jo rippikoulun käynyt, tiesin arvostella tuollaiset sadut oikeaan arvoonsa. Toisin oli Tom raukan laita. Hänen mielikuvituksensa oli niin täyteen ahdettu kummituslaivoja, lentäviä hollantilaisia, meripeikkoja, laivatonttuja ja sen seitsemänlaisia hullutuksia, että ukon kertomus joutui vain

soveliaaseen seuraan. Tästä lähtien hän ei suonut isälleen rauhallista päivää, vaan uudisti pyyntönsä tuon tuostakin. Ja kun isä oli luvannut rakentaa hänelle seuraavana talvena oman veneen, hän uhkasi lähteä heti kesän alussa yksinään Muklareille.

Tomin vene valmistui kevättalvella, ja se annettiin pojalle hänen kahdentenatoista syntymäpäivänään. Siitä päivästä ei Tom enää vaivannut isäänsä turhilla pyynnöillä, mutta ei myöskään puhunut mitään omista aikeistaan. Mutta isä, joka oli kai pojan alituisesta mangunnasta tuskastunut, muisti tämän rohkeat aikomukset. Luultavasti hän ajatteli, että Tom todellakin lähtee luodoille. Siinä tapauksessa on parempi, että matka tapahtuu hänen johdolla.

Heti kun kotilahden rannat heittivät jääpeitteensä, isäntä laittoi ison verkkoveneen vesille ja varusti siihen kaikki tarpeelliset tavarat pitempää kalastus- ja metsästysmatkaa silmällä pitäen. Lyhyemmillä kalastusmatkoilla meillä oli tavallisesti vain yksi pyssy mukana. Mutta nyt vietiin myös molemmat suurireikäiset luodikot veneeseen. Tomkin ymmärsi nyt, että on kysymys matkasta Muklareille. Kareilla saarten lähistöllä on näet paljon hylkeitä, ja juuri hylkeenpyynnissä noita aseita oli ennenkin käytetty.

Varustelut pitkää matkaa varten olivat siis kaikin puolin kunnossa. Jäimme vain odottamaan jäiden lähtöä mereltä.

Mutta enoni elämänsäkirjaan oli kirjoitettu, ettei hän tulisi koskaan viemään poikaansa Muklareille. Hän sairastui, ja niin kuin moni vanhus joka ei ole ollut koko elämässään sairas, hänkin tunsi heti, että tämä sairaus tulee olemaan hänelle ainoa ja viimeinen. Niin kävikin, ja viikon kuluttua kätettiin enoni hautaan. Suruni oli syvä ja teeskentelemätön, niin myös Tomin, joka oli nyt alaikäisenä jäänyt yhtä yksinäiseksi maailmaan kuin minäkin aikoinani. Hän oli nyt isäntäni, ja minä hänen renkinsä.

Pidettiin itsestään selvänä asiana, ettei matkasta Muklareille tule mitään. Sen paremmin Tomilla kuin minullakaan ei ollut siihen enää mitään halua. Muutamat naapurit, niiden joukossa lautamies, pitivät meillä hautajaisten jälkeen kokouksen, jossa päätettiin, että siksi kunnes Tomille määrätään holhooja, taloa hoitaisi vanhempi renki neuvotellen vähäisemmistä asioista emännöitsijän ja isommista naapureitten kanssa. Tomin ja minun oli toteltava isäntärenkiä niin kuin ennen isäntävainajaa. Tom kyllä kysyi eikö hänelle myönnettäisi mitään isännänvaltaa talossa, edes minuun nähden. Mutta isännät vain nauroivat ja kehottivat häntä suoriutumaan minun kanssani miten parhaiten kykeni. Tämä oli minusta hyvä ja viisas päätös.

Yhtä hyvänä en pitänyt määräystä olla ehdottoman kuuliainen isäntärengin käskyille. Hän ei ollut sellainen hyväsydäminen ja hyväluontoinen mies kuin isäntävainaja, vaan tiukka ärhentelijä, joka ei kärsinyt vähääkään tinkimistä. Ja sitäpaitsi hänen kouransa olivat kovat. Huomasin että myös Tom puri hampaansa yhteen kuullessaan tämän ankaran asian. Se ei ollut mikään suloinen sanoma pojalle, joka kaikenlaisissa pikkuasioissa oli tottunut tekemään mielensä mukaan ja saamaan isänsäkin puolelleen.

Jo iltapäivällä saimme vakavan syyn olla tyytymättömiä uuteen isäntäämme. Tuuli oli päivällä kasvanut ja siirtynyt jonkin verran pohjoiseen. Tällä tuulella ei veneemme ollut suojassa kotirannassa, jonne aallot vyöryivät esteettä.

Uusi isäntämme käski nyt Tomin ja minun lähteä soutamaan venettä parempaan suojaan lahden toiselle puolelle. Tom ei puhunut ensin mitään, mutta minä vastustin sanoen, että meidän on aivan mahdotonta saada vene soudetuksi lahden poikki. Pyysin sen tähden isäntärenkiä tulemaan mukaan auttamaan. Myöskin Tom yhtyi nyt pyyntöön arvellen, että tämä juuri oli sellainen

"vähäisempi asia", josta isäntärengin tuli neuvotella emännöitsijän kanssa, joka muuten tuntui olevan meidän puolellamme. Ehkä olisimme muuten saaneetkin apua, mutta tuo muistuttaminen että isännyys ei ollut jakamaton, suututti käskijää. Hän vastasi tiukasti, että jollemme heti mukisematta lähde niin tulemme näkemään kummia.

Isäntärengin puolustukseksi minun on mainittava, ettei hän varmaankaan olisi antanut tätä käskyä, jos hän olisi voinut aavistaa kuinka huonosti tulisi käymään. Hän oli kelpo renki pellolla ja niityllä, mutta merestä hän ei paljoakaan tiennyt. Hänen mielestään tuuli ei ollut kovinkaan voimakas. Ja kun lahti oli kapea, hän uskoi meidän suoriutuvan tehtävästä. Kun minä olin muka paremmin ymmärtävinäni asian ja kun Tomkin sekaantui siihen, hän luonnollista kyllä suuttui.

Istuimme siis Tomin veneeseen ja rupesimme hinaamaan isoa venettä lahden vastakkaiselle rannalle. Muulla tavalla emme saaneet sitä kulkemaan, lahti kun oli niin kivinen ettemme uskaltaneet ajatellakaan purjeiden nostamista. Ja isossa veneessä emme olisi voineet käyttää pariairoja, se kun oli "kuudensylen vene" ja leveydeltään kahdeksan jalkaa.

Tuskin olimme ehtineet soutaa parikymmentä sylvä, kun tuuli jo otti meidät kokonaan haltuunsa. Vaikka lahden pohjukkaan josta tuuli kävi, oli vain parisataa metriä, rupesivat roiskeet kuitenkin tulemaan keulan yli veneeseen. Ei kestänyt kuin kymmenen minuuttia, ennen kuin olimme painuneet yli sata metriä lahden suun ulkopuolelle. Nyt ymmärsimme, että kaikki voimanponnistukset olivat turhia. Kiskoimme niin että lihakset natisivat, mutta yhtä kaikki veneet painuivat ulapalle päin. Asian näin ollen oli ainoa pelastumisen mahdollisuus siinä, että pääsisimme isoon veneeseen, saisimme purjeet ylös ja koettaisimme luovia takaisin lahteen. Oman henkemme olisimme tietysti voineet

pelastaa jo heittämällä hinausköyden irti, jolloin iso vene kalliine lasteineen olisi ollut mennyttä kalua. Tiesimme hyvin, että tässä tapauksessa olisimme kotiin tullessamme kuulleet enemmänkin kuin kummia. Liian kovaan kokeeseen oli isäntärenki meidät pannut. Mutta sehän oli hänen asiansa, ja kukin tietnee parhaiten omat taikinansa.

Tom pääsi helposti isoon veneeseen, mutta minä jouduin siemaisemaan pari kylmää kulausta, ennen kuin sain siirretyksi pikkuveneen kokkaköyden ison veneen keulasta sen perään. Mutta enhän minä ollut ensimmäistä kertaa märkänä. Heitimme heti molemmat ankkurit, mutta kumpikaan ei ulottunut pohjaan, ja köysivarastoa emme kiireessä löytäneet. Nostimme ankkurit takaisin ja tartuimme isoonpurjeeseen saadaksemme sen reivatuksi ja sitten nostetuksi. Vene lammersi nyt kylki edellä kohti ulappaa. Kun sitä ei voitu ollenkaan ohjata, rupesi partaan yli pärskymään viljalti vettä. Ymmärsin että vene olisi puolillaan, ennen kuin reivaus oli suoritettu. Olin aivan neuvoton ja pelkäsin jo pahinta.

Tom pelasti meidät tästä pälkähästä. Hän oli lukenut kaikki isänsä merimieskirjat moneen kertaan ja niinpä hän pystyi nyt muistamaan, että ainoa mikä voi meidät vielä pelastaa, on ajoankkuri, joka on kiinnitettävä kukonjalalla veneen kokkaan. Yritin selittää, että ankkurin paikka on pohjassa eikä ajolla ja että kukonjalka tuskin jaksaisi pitää tällaisella myrskytuulella edes pikkupojan kaarnavenettä, saatikka kolmenkymmenenkuuden jalan kalastusvenettä. Tom julisti, että minä ymmärsin merimiehen ammattia vähemmän kuin nuorin kajuuttapoika. Samalla hän kiskoi esiin ihka uuden silakkaverkon, mutta jätti sen heti, kun äsken etsitty köysikimppu paljastui sen alta.

Keskellä venettä oli suuri ja lujarakenteinen silakka-amme. Nopeasti etsi Tom työkalukirstusta näverin, jolla hän porasi ammeen yläreunaan neljä reikää neljännesympyrän

päähän toisistaan. Sitten hän leikkasi neljä viiden sylen pituista yhdeksänsäikeistä köyttä ja kiinnitti niiden päät ammeen reunassa oleviin reikiin, siten että saman köyden päät tulivat vastatusten oleviin reikiin. Tämän jälkeen hän mittasi tarkasti köysien keskikohdat ja satoi köydet yhteiseen solmuun vähän tämän paikan alapuolelta. Rupesin jo aavistamaan, ettei Tomin kukonjalka ollutkaan mikään keltoton merimiestaika vaan että hän tarkoitti sillä suunnilleen samanlaista — joskin vahvempaa — rakennelmaa, johon poika kiinnittää paperileijansa nuoran.

Tom kiinnitti nyt silmukkaan kymmenen sylen pituisen touvin, jonka toinen pää sidottiin veneemme kokassa olevien ankkuriketjujen irtonaiseen päähän, kun ankkuri oli ensin irrotettu ja siirretty pois tieltä. Touvin irtonaisen osan Tom kääri huolellisesti vyyhdeksi käyttäen kelana vasemman käden peukalohankaa ja kyynärpäätä. Vyyhdin hän satoi kokoon löyhällä havaslangalla ja asetti sen sitten veneen partaalle.

Koko tämä puuha ei vienyt kymmentä minuuttia, vaikkei Tom pahemmin kiirehtinytkään. Meri kasvattaa pojan varhain mieheksi ja totuttaa hänet tekemään työnsä kunnollisesti ja kuitenkin nopeasti. Minä olin koko ajan pumpunnut kaikin voimin, enkä vielääkään täysin ymmärtänyt mitä Tom aikoi tehdä. Tom tarkasti vielä kerran koko tekeleensä ettei vain mikään pettäisi, sitten hän komensi minut apuun.

Vaivalla saimme yhdistetyin voimin vieritetyksi tuon raskaan sammion mereen. Sillä välin Tom ehti kertoa minulle, että hän oli ensin aikonut ottaa silakkaverkon mutta tuli sitten ajatelleeksi, etteivät paulat kestä. Verkon päähän olisi silloin pitänyt kiinnittää purjevarpa, jonka päihin olisi voitu satoi yhdestä köydestä tehty purjevarpa. Purje puomeineen ja raakoineen on myös erinomainen ajoankkuri, sillä se aukeaa nopeasti aalloilla ja hillitsee

niiden voiman. Ajoankkuriksi kelpaa mikä hyvänsä esine, kunhan se vain vastustaa vettä tarpeeksi. Jos hätä olisi ollut niin suuri, ettei muuta olisi pystytty ja keritty tekemään, olisi Tom kaatanut pikkuveneen, joka vedellä täytyttyään olisi varmasti pitänyt ison veneen kurissa, kertoi Tom edelleen. Kaikki tämä oli jokaiselle merenkävijälle hyvin tuttua. Tom kehotti minua mahdollisimman pian tutustumaan näihin jokaiselle purjehtijalle ja kalastajalle tärkeisiin tietoihin.

Tom kertoi vielä, että Valassaarilla oli erään luotsin poika istunut kerran pikkuveneessä onkimassa, kun äkkiä syntyi kova tuuli, joka repi veneen irti ankkurikivestään. Hetken perästä poika ei enää jaksanut pitää venettään tuulta vasten, ja aallot alkoivat lyödä reunojen yli. Silloin poika riisui pitkävartiset saappaat jalastaan, pisti kokkaköyden pään raksien läpi, sitoi lujan solmun ja heitti ruojut mereen. Saappaat täyttyivät vedellä, ja vene ajelehti kauniisti Ruotsin puolelle. Vasta kun ensimmäiset Ruotsin saaret rupesivat näkymään, väheni vastustus äkkiä ja pojan täytyi ruveta auttamaan airoilla, kunnes hän vihdoinkin pääsi erään saaren taakse kosteeseen ja siitä rannalle. Mutta nyt oli toinenkin saapas poissa. Raksit vain olivat jäljellä. — Tom huomasi samassa, että minun toisesta saappaastani puuttui raksi kokonaan. Vihaisesti puhahdellen hän sanoi, että jos hän olisi huomannut tämän jo rannalla, niin hän ei olisi kyllä astunut samaan veneeseen.

Pumppusimme nyt veneen tyhjäksi ja ryhdyimme reivaamaan, joka kovasta tuulesta huolimatta luonnistui hyvin, sillä vene pysyi nyt tasaisesti kokka tuulta vasten. Isossa purjeessa oli kolme reiviä, mutta kokkapurjeessa vain kaksi. Oli selvää, että tämä tuuli vaati pohjareivausta, ja minä tahdoinkin työtä jouduttaakseni kiertää purjeen suoraan pohjareiviin. Tämä ei kuitenkaan kelvannut Tomille, se ei näet ollut kylliksi merimiesten tapaista.

Sanoin olleeni mukana purjeita reivaamassa jo silloin, kun Tom vielä ryömi tuvan lattialla. Mutta Tom oli perinyt mielensä vanhemmiltaan ja isänsä kirjat hän osasi kannesta kanteen. Ja sitä paitsi hän oli isäntä ja minä renki. Hänen tahtonsa voitti.

Tom komensi minut siis reivaamaan ensin isonpurjeen ensimmäisen, sitten toisen ja sitten vasta kolmannen reivin, ja sen tehtyäni tekemään samoin keulapurjeen kahdelle reiville.

Reivaaminen merellä kovassa tuulella on paljon vaikeampi tehtävä kuin satamassa suoritettu. Sen vuoksi on hyvä tehdä se aina satamassa, jos tuuli näyttää olevan kova. Silloin voi nostaa purjetta aina niin paljon kerrallaan, että se reivaamisen jälkeen on sopivasti pingottuneena. Silloin huomaa heti pyrkiikö purje rypistymään, jolloin on heti korjattava ja suoristettava se paikka, jossa reivaus on tapahtunut epätasaisesti. Hutiloiden reivattu purje on merimiehen häpeätahra, sitä paitsi siitä turmeltuu hyväkin purje pian käyttökelvottomaksi. Ja jos mies purjehtii kovalla tuulella puoleksi lepattavin purjein, voit olla varma siitä että hän on oikea poropeukalo.

Nyt emme kuitenkaan voineet menetellä sääntöjen mukaan. Nostamatta purjetta pingotimme sen alemman helmaköyden tiukaksi. Sitten ompelimme köydentutkaimella maston halssiraksin lujasti kiinni ensimmäisen reivilaatan kohdalla olevaan raksiin. Nyt vedimme ensimmäisen reivin laatan tiukalle ja ompelimme perähelmaköydessä olevan renkaan vastaavaan paikkaan purjeen alempaan helmaköyteen. Vasta sitten kokoilimme laatan ja helmaköyden välillä olevan irtonaisen osan purjetta, ns. vasikan ja solmitsimme reivinuorat. Tomin isä joka oli itse tehnyt purjeensa, ei hyväksynyt tähän tarkoitukseen irtonaisia tutkaimia, koska ne purjeen lepattaessa hyppivät helposti sormista. Vasta kun saimme